

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355



**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-3573-71 № 19.01.21

Curtea Constituțională a RM
Chișinău, str. Al. Lăpușeanu, nr. 28, MD-2004

Curtea de Apel Chișinău expediază în adresa D-Voastră materialele în legătură cu sesizarea avocatului Constantin Lazari, în interesele executorului judecătoresc Alexeenco Olga, la examinarea cauzei Alexeenco Olga către Colegiul Disciplinar al Executorilor Judecătorești în ordine de apel, în baza cererii de apel depuse de avocatul Adrian Grosu, în interesele Colegiului Disciplinar al Executorilor Judecătorești împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, Sediul Centru din 01 aprilie 2019.

Anexă:

- Copia cererii de chemare în judecată, pe 1 filă.
- Copia Hotărârii 25-494/18 din 01.04.2019.
- Copia cererii de apel motivate, pe 10 file.
- Copia sesizării privind excepția de neconstituționalitate, pe 7 file.
- Copia Încheierii 3a-1058/19 din 04.11.2020.

**Judecătorul
Curții de Apel Chișinău**

[Signature] **Maria GUZUN**

10:20

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA			
Intrare Nr.	<i>139</i>		
" <i>26</i> "	<i>01</i>	<i>9</i>	<i>2021</i>

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: **LAZARI** 2. Prenume: **Constantin**

3. Funcția: **Avocat/profesor**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Considerăm ca fiind neconstituțională sintagma:

- *"încălcare gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege;*
din
lit. b/1) alin. (2) art. 21 din Legea Nr. 113 din 17 iunie 2010 *privind executorii judecătorești,*
prin prisma articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție.

Fraza "încălcare gravă" este o noțiune generică, ce nu poate fi definită cu exactitate și astfel, se
încalcă **articolele 1 alin. (3)** (*statul de drept*), **22** (ca principiu) a *legalității și pedepsei* și **23** din
Constituția Republicii Moldova (*reieșind din calitatea legii*).

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI

La prezent, Curtea de Apel Chișinău examinează **apelul** înaintat de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești (UNEJ) și Colegiul Disciplinar al Executorilor Judecătorești de pe lângă UNEJ împotriva executorului judecătoresc A. O. (dosarul nr. 3a-1058/19).

Executorul judecătoresc A. O. a contestat în instanța de judecată **Decizia Colegiul Disciplinar al Executorilor Judecătorești de pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești nr. 378/237 Dfa din 06 iulie 2018.**

Din conținutul Deciziei contestate, vom menționa doar cele mai importante aspecte:

1. Circumstanțele invocate de petiționara L. T. administratorul SRL "F. I. G." precum că,
 - ... la 18.07.2016, Curtea de Apel Chișinău a emis o încheiere (dosarul nr. 2i-623/16) prin care a admis cererea introductivă depusă de SRL "F. I. G." de intentare a procesului de insolvență față de sine, administrator provizoriu fiind numit C. I.;
 - prin Încheierea din 18.07.2016 s-a dispus și suspendarea urmăririi individuale ale creditorilor și executările silită asupra bunurilor debitorului.
2. În Decizia contestată se mai indică,
 - Ulterior, la data de 18.07.2016, executorul judecătoresc A. O. a emis Încheierea nr. 056-706/2016, prin care a primit spre executare documentul executoriu nr. 2i-298-1/16 emis de către Curtea de Apel Chișinău la 11.07.2016 privind obligarea SRL "F. I. G." SĂ RESTITUIE ... bunurile imobile ...

se constată,

- La data de 22.07.2016 administratorul provizoriu al nr. 056-706/2016 ... a notificat executorul judecătoresc A. O. despre Încheierea Curții de Apel cu nr. 2i-623/16 ... ;
- Notificarea a fost expediată prin e-mail la adresa electronică a executorului judecătoresc și prin poștă cu aviz recomandat;
- Necâtând la aceasta, executorul judecătoresc A. O. nu a emis nici o Încheiere privind suspendarea executării ... ;
- Ulterior, la data de 01.08.2016, ... administratorul ... s-a prezentat la biroul nr. 336 ... pentru participarea la procedura de conciliere, stabilită conform Încheierii din 18.07.2016, însă nici executorul judecătoresc A. O., nici executorul judecătoresc B. A., care a primit procedura de executare de la A. O., nu erau prezenți pentru petrecerea concilierii ... la 01.08.2016 ... a fost depusă o cerere de suspendare a executării în cadrul procedurii de executare nr. 056-706/2018 ... ;
- ... executorii judecătorești A. O. și B. A. în termen de 3 zile din momentul recepționării notificării administratorului provizoriu I. C. și cererii administratorului L. T., erau obligați să emită încheieri de suspendare a executării documentului executoriu nr. 2i-298-1/16 din 11.07.2016 în cadrul procedurii de executare nr. 056-706/2016 ...

Cu referire la **POZIȚIA** executorul judecătoresc A. O., la fila 5, alin. 5, a Deciziei, se indică:

- ... vis-a-vis de aspectele invocate de petiționar se invocă că ea **doar a semnat Încheierea privind intentarea procedurii de executare**, asigurând funcționarea Biroului executorului judecătoresc „B. A.”, pe perioada cât acesta se afla în concediu. **Nu deținea procedura de executare ... nu a efectuat careva acțiuni de executare silită.**

În motivarea Deciziei adoptate la 06 iulie 2018, **Colegiul disciplinar** al executorilor judecătorești stabilește:

- ... Colegiul reține că executorul judecătoresc A. O.
 1. **NU A PREZENTAT NICIO PROBĂ** (?) și nici
 2. **NU A INVOCAT FAPTUL** că ar fi depus **DILIGENȚA NECESARĂ** (?) și
 3. **ȘI-AR FI EXERCITAT CU BUNĂ-CREDINȚĂ** (?)

4. **OBLIGAȚIA de a avea ROL ACTIV (?) ÎN PROCEDURA DE EXECUTARE**, fapt ce permite să conchidă Colegiului că executorul judecătoresc a ignorat această obligație impusă de lege;
- Astfel, contrar obligației prevăzute la lit. a) a art. 8 al Legii privind executorii judecătorești, dna A. NU A DEPUȘ DILIGENȚA NECESARĂ pentru ca cererile și informațiile comunicate ei de către reprezentantul debitorului (la data de 22.07.18 (?) și 29.07.16) să fie: I soluționate în modul corespunzător (?) și II comunicate executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie după finisarea perioadei de înlocuire (?) ...;
 - ... Colegiul reține că faptul comunicării către executorul judecătoresc A. O. a încheierii Curții de Apel Chișinău nr. 2i-623/16 din 18/07.2016 este probat de autorul sesizării prin extrasul din cutia poștală a dlui Crețu Ion, cât și prin avizul de recepție din 25.07.2016. La fel, potrivit informației din 18.10.16 oferite de ÎS "Poșta Moldovei", se confirmă că scrisoarea recomandată cu aviz de recepție nr. DS2012074373 expediată la adresa biroului executorului judecătoresc A. O. a fost primită la 25.07.16 de către G. L. (?), "persoana responsabilă de primirea corespondenței a instituției respective" (?);
 - Colegiul reține că autorul sesizării a depus diligența necesară pentru a comunica existența temeiurilor legale ce împiedică continuarea executării, însă suspendarea executării nu s-a realizat;
 - Totodată, nu poate fi susținută formularea executorului judecătoresc A. O., precum că ultima "doar a semnat încheierea privind intentarea procedurii de executare, asigurând funcționarea biroului executorului judecătoresc B. A. pe perioada cât acesta se afla în concediu" (conform cererii nr. 14 din 11.07.2016 executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie a informat Ministerul Justiției, Uniunea națională a Executorilor Judecătorești și Camera Teritorială Centru, că pe perioada 18.07.16 - 29.07.16 se va afla în concediu și va fi înlocuit de către executorii judecătorești G. L. și A. O., or, încheierea de intentare reprezintă un act procedural emis în cadrul unei proceduri de executare și care generează anumite efecte juridice față de participanții procedurii de executare. Respectiv, executorul judecătoresc din momentul emiterii unui asemenea act procedural își asumă, concomitent, răspunderea (?) pentru respectarea întocmai a obligațiilor profesionale care decurg din exercitarea profesiei de executor judecătoresc, în raport cu părțile procedurii de executare, dar și în raport cu terțe persoane, care eventual ar putea (?) fi afectate;
 - Poziția expusă de executorul judecătoresc A. O. în fața Colegiului este LIPSITĂ de MATURITATE și GRADUL de RESPONSABILITATE necesar funcției de executor judecătoresc (??), dar și dovedește (?) LIPSA DE COLEGIALITATE în raport cu executorul judecătoresc pe care l-a înlocuit – or, aceasta activând în calitate de executor judecătoresc este PERFECT CONȘTIENȚĂ că nu există acțiunea "eu doar am semnat" – or, semnarea și emiterea unei încheieri este o acțiune procesuală, pe care aceasta, acceptând să o facă în locul unui coleg, TREBUIE SĂ O FACĂ în deplinătatea responsabilităților ...

Din analiza Deciziei Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești și documentelor prezentate de A. O.,

desprindem următoarele:

1. executorul judecătoresc A. O. a înlocuit executorul judecătoresc B. A. pe perioada concediului: 18.07.16 – 29.07.16;
2. la 18 iulie 2016, executorul judecătoresc A. O. a emis/semnat Încheierea nr. 056-706/2016 privind primirea, intentarea dosarului de executare, recepționată de părți, inclusiv de petiționara L. Ț., administrator al SRL "F. I. G.", care NU A CONTESTAT actul legal al executorului judecătoresc, emis în procedura de executare nr. 056-706/2016, care este perfect legal – până la prezent (nefiind anulat de instanța de judecată);
3. prin acest act al executorului judecătoresc PĂRȚILE, inclusiv de petiționara L. Ț., administrator al SRL "F. I. G.", urmau să se prezinte, conform art. 62 Cod de executare, la

- procedura de **CONCILIERE A PĂRȚILOR**, **programată pentru 01 august 2016**, când, deja, executorul judecătoresc A. O., nu-l mai înlocuia pe executorul judecătoresc B. A. (revenit în funcție din 30 iulie 2016);
4. conform Informației de la Î.S. "Poșta Moldovei" din 18.10.16 nr. 192-25880, că scrisoarea recomandată cu aviz de recepție nr. DS2012074373 expediată la adresa biroului executorului judecătoresc A. O. a fost primită la **25.07.16 de către G. L. (?)**, care așa și **NU A FOST nici AUDIATĂ** de către Comisie și NU a fost prezentată **PROBA (documentul)**, ce ar confirma că ea (dna G.) a fost împuternicită de executorul judecătoresc A. O. **de a primi corespondența ei**;
 5. conform extrasului din Poșta electronică a lui CREȚU Ion, din **29 iulie 2016, ora 21:49**, s-ar desprinde că la adresa electronică ... s-ar fi expediat Notificarea (suplimentară) la care s-ar fi anexat: Încheierea din 18.07.16; Notificarea din 22.07.2016, Actul de predare-primire a trimiterilor poștale din 22.07.2016. Urmează să se mai țină cont și de faptul că data de **18.07.16** a fost în zi de LUNI, data de **22.07.2016** a fost în zi de VINERI, data de **25.07.2016** a fost zi de LUNI,

data de **29.07.2016** a fost zi de VINERI, iar data de **01 august 2016** a fost zi de LUNI;

6. **OFICIAL**, la Biroul executorului judecătoresc B. A. a fost înregistrată cererea de la SRL "F. I. G.", la care s-a anexat și Încheierea instanței de apel din 18.07.2016, **doar la 01 august 2016**. Până la această dată (01.08.2016) la Biroul executorului judecătoresc A. O. NU au PARVENIT, oficial și ea NU A SEMNAT primirea unor careva documente, **în original, or în copie autenticată a Încheierii instanței de apel din 18.07.2016**;
7. petiționara L. Ț., administrator al SRL "F. I. G." a înaintat Plângere privind acțiunile executorului judecătoresc A. T. (în care sunt menționate/descrie și acțiunile executorului judecătoresc A. O.) la data de **10 august 2016**, cererea fiind înregistrată la UNEJ, cu nr. 582;
8. până la data de **27 iulie 2016**, C. I. nu a fost înregistrat ca administrator provizoriu la Camera Înregistrării de Stata a persoanelor juridice.

Important !

La un **INTERVAL SCURT de 4 luni (17 noiembrie 2016)** reprezentanții SRL "F. I. G." **și-a RETRAS cererea introductivă și dosarul a fost încetat.**

Executorul judecătoresc A. O. a înaintat Cererea de chemare în judecată la **12 noiembrie 2018**, contestând Decizia Colegiului disciplinar al executorilor judecătorești (**Nr. 378/237 Dfa**), din **06 iulie 2018**, prin care **față de ea, s-ar fi constatat abatere disciplinară**, prevăzută de alin. (2), art. 21 din Legea nr. 113 cu privire la executorii judecătorești, expusă în sesizarea nr. 378 din 04.12.2017

și
anume lit. b1): **încălcare gravă și sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege**; e) **încălcarea, din motive imputabile executorului judecătoresc, a termenului de îndeplinire a acțiunilor procesuale sau refuzul nemotivat de a efectua acte de executare**, aplicând,
în privința executorului judecătoresc A. O., **sanționată sub forma de amendă în mărime de 600 unități convenționale**, în temeiul lit. c) alin. (1) și (2) art. 24 din Legea nr. 113 cu privire la executorii judecătorești.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Solicităm modificarea art. 21, alin. (2), lit. b/1) din Legea nr. 113 cu privire la executorii judecătorești, din 17.06.2010,

prin declararea NECONSTITUTIONALITĂȚII sintagmei:

- „încălcare gravă”

pe motivul că ea contravine prevederilor legale din Constituție.

În argumentarea juridică ne referim la normele legale din **Constituție**:

- *Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate* (art. 1 alin. (3));
- *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale* (art. 4 alin. (2));
- *Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă. Nici o lege nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică* (art. 7);
- *Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime* (art. 20);
- *Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale* (art. 21);
- *Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos* (art. 22);
- *... dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile ...* (art. 23 alin. (2));
- *Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Parlamentului ...* (art. 135);

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO):

- *Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții* (art. 1);
- *Nici o pedeapsă fără lege „1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. 2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerate infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate”* (art. 7);
- *Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și*

publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecție vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilit (art. 6 paragraful. 1 și 2 din CEDO);

Totodată, ne referim și la **principiile** menționate de Curtea Constituțională:

- în Hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016, Curtea a statuat:
„52. [...] preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență”;
- în Hotărârea nr. 25 din 13 octombrie 2015, Curtea a statuat:
„33. [...] preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie” și altele.

În acest context, Curtea Constituțională s-a expus, deja, asupra faptului cum ar trebui să fie un act normativ cu caracter penal/administrativ și care ar trebui să fie condițiile/cerințele ca un asemenea act să fie declarat calitativ: **accesibil, previzibil și clar**, menționând:

- ✓ Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (HCC Nr. 26 din 23 noiembrie 2010);
- ✓ ... preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie (pct. 33, HCC Nr. nr. 25 din 13 octombrie 2015)
- ✓ ... având în vedere specificul dreptului penal, legiuitorului îi revine obligația să dea dovadă în actul de legiferare de exigențe sporite în respectarea principiului clarității și previzibilității legii (pct. 67, HCC nr. 21; Dosarul nr. 37g/2016);
- ✓ ... în materie penală, principiile „nullum crimen sine lege” și „nulla poena sine lege”, stabilite ca valori constituționale în art. 22 din Constituție, impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (pct. 70, HCC nr. 21; Dosarul nr. 37g/2016);
- ✓ ... persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (pct. 71, HCC nr. 21; Dosarul nr. 37g/2016);
- ✓ Curtea menționează că, fiind o normă de blanchetă, litera b) a art. 125 din Codul penal nu transgresează articolele 22 și 23 din Constituție. În același timp, pentru a asigura încadrarea juridică corectă, excluzând arbitrarul, Curtea subliniază că din dispozițiile complintoare ale legilor nepenale trebuie să se identifice cu claritate și precizie care

activități de întreprinzător sunt interzise și pot genera răspunderea penală în temeiul art. 24 din Codul penal (pct. 74, HCC nr. 21; Dosarul nr. 37g/2016);

- ✓ ... principiul în discuție are consecințe atât pentru activitatea de elaborare a normelor penale, cât și pentru procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența acestuia ... (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36) (pct. 108, HCC nr. 24; Dosarul nr. 151g/2018).

Anterior, Curtea Constituțională nu a avut spre examinarea prevederile legale contestate.

Statul de drept nu poate exista decât în condițiile supremației Constituției și a respectării legilor.

Totodată, trebuie de avut în vedere și dispozițiile constituționale ale art. 134 alin. (3), potrivit cărora "Curtea Constituțională garantează supremația Constituției", pe cele ale art. 7, potrivit cărora, "Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă ..." și pe cele din art. 1 alin. (3), potrivit cărora, "Republica Moldova este un stat de drept ...".

Într-un stat de drept, respectarea principiilor precum legalitatea, securitatea juridică sau previzibilitatea normelor juridice trebuie să fie de domeniul normalității. Atunci când însă normalul se transformă în anormal, vorbim deja de o stare de insecuritate juridică, care generează lipsa de încredere a cetățeanului în autoritățile publice ale statului și în normele pe care acestea le edictează.

Principiul respectării legilor vizează, în primul rând, calitatea actelor normative, astfel că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții privind claritatea, precizia și previzibilitatea.

Obligativitatea respectării legilor implică și o obligație pozitivă a legiuitorului, de a reglementa prin texte clare și precise, claritatea legii fiind apreciată în lumina experienței juridice normale. Aceste cerințe calitative ale legii au fost reliefate de cele mai multe ori în bogata jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului, ele fiind preluate și în jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Cerința previzibilității presupune ca norma juridică să fie enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă, chiar dacă trebuie să apeleze la consiliere de specialitate în materie. Însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul normei despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi.

În ceea ce privește accesibilitatea legii, Curtea Europeană constată că, din punct de vedere formal, aceasta are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative de rang infra constituțional și intrarea în vigoare a acestora. Însă, pentru a fi îndeplinită cerința de accesibilitate a legii, nu este suficient ca o lege să fie adusă la cunoștința publică, ci este necesar ca între actele normative care reglementează un anumit domeniu să existe atât o conexiune logică pentru a da posibilitatea destinatarilor acestora să determine conținutul domeniului reglementat, cât și o corespondență sub aspectul forței lor juridice. Nu este așadar admisă o reglementare dispartă a domeniului sau care să rezulte din coroborarea unor acte normative cu forță juridică diferită.

Realizarea regulii legate de accesibilitate e condiționată de mai mulți factori precum: alegera formei exterioare a reglementării, alegera modalității de reglementare, care se referă la opțiunea legiuitorului în legătură cu un anumit mod de impunere a conduitei prescrise subiecților de drept și utilizarea procedeeor de stabilire a unor noțiuni sintetice, într-un limbaj adecvat, printr-un instrument logic potrivit construcției normative.

Spre exemplu, referitor la calitatea legii de a fi „previzibilă” și „accesibilă”, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat în cauza *Sud Fondi SRL și alții c. Italiei*, hotărârea din 20 ianuarie 2009, că deși art. 7 din Convenție nu menționează în mod expres legătura de ordin subiectiv între elementul material al infracțiunii și persoana considerată ca autor al acesteia, logica noțiunilor de „pedeapsă” și de „pedepsire”, precum și termenii de vinovat („guilty” în versiunea engleză), respectiv persoană vinovată („personne coupable” în versiunea franceză) impun interpretarea textului în sensul că, pentru a aplica o anumită pedeapsă, trebuie să existe o legătură intelectuală (de conștiință și de voință) ce permite evidențierea unui element de responsabilitate în conduita autorului material al infracțiunii. În lipsa acestui element, pedeapsa nu ar mai fi justificată, deoarece ar părea ca lipsit de coerență ca, pe de o parte, să se pretindă ca o bază legală să fie accesibilă și previzibilă, iar, pe de altă parte, o persoană să fie considerată vinovată și pedepsită în situația în care ea nu a fost în măsură să cunoască legea penală datorită unei erori invincibile total neimputabile celui în cauză. De aceea, un cadru legislativ ce nu permite unui „acuzat”, să cunoască sensul și întinderea legii penale este necorespunzător nu numai prin raportare la noțiunile generale de „calitate” a legii, ci și prin luarea în considerare a exigențelor specifice noțiunii de „legalitate penală”, or în cauză *Pleshkov c. României* (Hotărârea din 16.09.2014) se arată că modul de redactare a legilor nu este întotdeauna precis. Aceasta înseamnă că multe sunt inevitabil formulate în termeni care, într-o manieră mai mare sau mai mică, sunt vagi, iar interpretarea și aplicarea lor sunt lăsate în seama practicii.

În jurisprudența CtEDO, principiul securității juridice este consacrat în mod explicit în legătură cu unul dintre drepturile fundamentale reglementate de Convenție, respectiv dreptul la un proces echitabil. În numeroase cauze această instanță a statuat că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care impune, printre altele, ca soluția dată în mod definitiv de către tribunale unui litigiu să nu fie repusă în discuție.

Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea Constituțională a constatat că prin reglementarea acestora au fost impuse o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul, forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea, precizia, previzibilitatea și predictibilitatea necesară, pe care un text de act normativ trebuie să le îndeplinească.

În acest sens, reținem că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se claritatea, precizia și previzibilitatea pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească.

Curtea Constituțională a constatat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligatia de a edicta norme care să respecte trăsăturile mai sus arătate. Referitor la aceste cerințe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mod constant, statuând că o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - *care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate* - să își corecteze conduita (Hotărârea din 29 martie 2000, pronunțată în Cauza Rotaru împotriva României, Hotărârea din 23 septembrie 1998, pronunțată în Cauza Petra împotriva României), iar cetățeanul

6

trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat. Pe scurt, legea trebuie să fie, în același timp, accesibilă și previzibilă (Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*).

Există însă și o altă semnificație a noțiunii de accesibilitate, asociată exigenței previzibilității legii, și anume aceea care privește modul de receptare a conținutului actelor normative de către corpul social, în sensul de înțelegere a acestora. Norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci să și înțeleagă consecințele legale ale acestora. În caz contrar, principiul nemo censetur ignorare legem nu ar mai putea fi aplicat, ceea ce ar avea grave consecințe asupra securității raporturilor sociale, a existenței societății în general.

În bogata sa jurisprudență, CtEDO a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul național trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în cauze precum *Sunday Times c. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord* (1979), *Rekvenyi c. Ungariei* (1999), *Rotaru c. României* (2000), *Damman c. Elveției* (2005), Curtea a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, dezvoltat în dreptul comunitar (a Uniunii Europene) – principiul încrederii legitime.

Așadar, principiul securității juridice presupune ca dreptul să fie previzibil și ca soluțiile juridice să rămână relativ stabile. Cerința previzibilității normelor de drept a fost ridicată chiar la rangul de principiu (principiul previzibilității sau al predictibilității normelor juridice). Respectarea acestui principiu conferă coerență sistemului normativ, fiind de natură să asigure o lină și amiabilă relaționare între autorități și cetățeni, pentru ca aceștia din urmă să nu fie surprinși de acte normative inopinate (deci abuzive), care să le prejudicieze interesele.

Constituția impune că doar Legiuitorul are dreptul de a reglementa conduita incriminată.

Astfel fapta, ca semn al laturii obiective, urmează să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea.

O astfel de modalitate de aplicare a Legii (*volens nolens*) generează interpretări abuzive.

Cerința interpretării stricte a normei, AU DREPT SCOP protecția persoanei împotriva arbitrarului.

Asupra acestor aspecte s-a expus de mai multe ori și Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în jurisprudența sa.

Curtea a statuat: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană (CEDO), implică și respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea” (a se vedea, spre exemplu: cauza *Del Río Prada v. Spania*, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

Observăm,

fraza "încălcarea gravă" se conține în art. 21 alin. (2) lit. b/1, lit. d) și lit. f) a Legii nr. 113/2010:

- b¹) încălcarea gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege,

care - nu este definită, concretizată și nu este clar care acțiuni ar constitui încălcarea gravă;

- d) tergiversarea sistematică sau neglijența gravă în efectuarea lucrărilor legate de procedura de executare și
- f) încălcarea gravă a Codului deontologic.

Inter alia, Curtea Constituțională în Hotărârea **nr. 24** din 17 octombrie 2019 s-a expus, *deja*, asupra noțiunii "urmări grave",

- conținută în articolele 189 alin. (3) lit. f) [*Șantajul*], 307 alin. (2) lit. c) [*Pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii*], 327 alin. (2) lit. c) [*Abuzul de putere sau abuzul de serviciu*], 329 alin. (2) lit. b) [*Neglijența în serviciu*] și 335 alin. (1¹) [*Abuzul de serviciu în domeniul privat*] din Codul penal, constatând că noțiunea respectivă este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le acordă autorităților care o aplică o marjă excesivă de discreție.

Curtea a conchis că noțiunea în discuție nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrară articolelor 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție (**§ 128**).

Din aceleași motive, prin Hotărârea **nr. 22** din 1 octombrie 2018, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional și articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, care prevedea răspunderea pentru excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave.

Din perspectiva **jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO)**, legea trebuie să fie accesibilă persoanei și să fie previzibilă sub aspectul consecințelor sale (*a se vedea: Hotărârea Amann împotriva Elveției*). În sensul Convenției, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiții suplimentare:

- să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin **publicare**;
- să fie enunțată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să își conformeze conduita cunoscând consecințele juridice ale faptelor sale.

Această ultimă condiție nu este îndeplinită, spre exemplu, atunci când norma legală nu prevede cu suficientă claritate condițiile în care autoritățile statale, or nestatale, pot să ia o anumită măsură, precum și mijloacele de verificare a îndeplinirii condițiilor.

În lipsa unor garanții procedurale, simpla existență fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege, în sensul Convenției.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile.

În lumina raționamentelor enunțate, în opinia noastră, doar fraza:

- "încălcarea gravă" din lit. b/1) alin. (2) art. 21 din Legea Nr. 113 din 17.06.2010 *privind executorii judecătorești*,

este neconstituțională, prin prisma articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 alin. (2) din Constituție, din considerentul că, nu este **nici clar și nici previzibil** ce are în vedere Legislatorul prin „încălcare gravă”.

Jurisprudența nu a reușit să dezvolte un înțeles care să constituie un reper obiectiv în funcție de care să poată fi apreciat conținutul noțiunii de „încălcare gravă” și, prin urmare, justițiabilul nu poate prevedea, în mod rezonabil, în ce condiții ar urma să răspundă în baza articolului 21, alin. (2) lit. b/1) a Legii nr. 113/2010.

Chiar apelând la consultanța de specialitate, o asemenea persoană nu ar putea determina, fără echivoc, limitele răspunderii sale, pentru că nu poate exista un numitor comun între poziția justițiabilului și a consilierului juridic al acestuia, pe de o parte, și poziția persoanei care are competența aplicării legii, pe de altă parte.

Fiecare dintre aceste persoane va interpreta în felul ei noțiunea „încălcare gravă”, în funcție de: nivelul de instruire, experiența de viață, concepțiile, opiniile și convingerile personale, cât și alți factori similari.

Este de remarcat că, **nu există niciun text normativ** care ar defini noțiunea de „încălcare gravă”, utilizată în articolul articolului 21, alin. (2) lit. b/1) a Legii nr. 113/2010. De asemenea, **legea nu stabilește nici un criteriu material** care să cuantifice gravitatea urmărilor prejudiciabile grave.

Și astfel, există risc ca gravitatea să fie apreciată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii, din motivul că legislatorul nu a definit sau oferit vreun indiciu în cuprinsul legii privind semnificația „încălcare gravă”.

Instanțele de judecată, care s-au confruntat cu problema cazurilor de „încălcare gravă” prevăzute de art. 21 alin. (2) lit. b1), c) și f) din Legea privind executorii judecătorești, urmasu să aplice direct Convenția Europeană, menționând, între altele, că pentru a se reține un astfel de semn calificativ, este necesar să fie cunoscut conținutul acestuia, iar sanționarea persoanei în baza unor asemenea norme ar genera instituirea unui regim represiv și nu a unuiu preventiv.

În acest sens facem trimitere și la **Decizia** Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 17 octombrie 2018 (*dosarul nr. 3ra-1161/18*) în care se menționează:

- *În aceeași ordine de idei a menționat că abaterile disciplinare pe care le indică Colegiul în decizia sa ca fiind constatate nu sunt confirmate. Astfel, Colegiul indică că ar fi constatată în activitatea executorului judecătoresc S. A. abateri disciplinare cum ar fi cele prevăzute de art. 21 alin. (2) lit. b1), c) și f) din Legea privind executorii judecătorești, adică încălcarea gravă a legislației, săvârșirea unor fapte care aduc atingere onoarei, probității profesionale ori bunelor moravuri și încălcarea Codului deontologic. În realitate, nu este clar prin ce se confirmă circumstanța de încălcare gravă a legislației, atunci când nu există o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată sau altui organ abilitat din care să rezulte că executorul judecătoresc a încălcat legea, iar Colegiul nu are atribuții de constatare a încălcărilor de legislație. Respectiv, din decizia Colegiului disciplinar nu este clar care sunt faptele executorului judecătoresc ce aduc atingere onoarei, probității profesionale ori bunelor moravuri și prin ce a încălcat el Codul deontologic.*

Așadar, în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, constatarea abaterii disciplinare ca fiind „încălcare gravă” se face la discreția celor care aplică legea, iar justițiabilul se află într-o stare de insecuritate juridică.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

A declara **neconstituțională** sintagma:

- *"încălcare gravă sau sistematică a obligațiilor profesionale stabilite de lege;*
- *din lit. b/1) alin. (2) art. 21 din Legea Nr. 113 din 17 iunie 2010 privind execut. judecătorești*

fapt ce ar permite **persoanei**, din dosarul nr. 3a-1058/19, care este pe rolul Curții de Apel Chișinău
ÎN FINAL,

să SE BUCURE de drepturile și libertățile fundamentale,
garantate prin Constituție, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte,
care și urmează a fi aplicate în practică, în **REALITATE**
(la cazuri concrete) și nu doar **teoretizate**, discutate în abstract, în aulele universitare.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Nu avem

VII - LISTA DOCUMENTELOR

Dosarul nr. 3a-1058/19 urmează a fi prezentat de către Curtea de Apel Chișinău.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: MD-2005, mun. Chișinău, str. Al. Pușkin, 52, of. 17

Data: 27.10.2020

(Semnătura autorului sesizării)

(Semnătura persoanei, reprezentate de avocat)



COPIA CORESPUNDE
CU ORIGINALUL

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător: Roman Pascari)

Dosarul nr. 3a-1058/19 (02-3a-11284-22052019)

ÎN C H E I E R E

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Grefier

Maria Guzun
Grigore Dașchevici și Angela Bostan
Ana Roșu

Examinând în ședință publică cererea înaintată de avocatul Lazari Constantin, în interesele intimatului executorul judecătoresc Alexeenco Olga, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea înaintată de executorul judecătoresc Alexeenco Olga către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești privind anularea actului administrativ,

C O N S T A T Ă :

Executorul judecătoresc Alexeenco Olga s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești, solicitând anularea deciziei Colegiului disciplinar din 06 iulie 2018

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 aprilie 2019 acțiunea a fost admisă.

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a contestat-o cu apel.

La 27 octombrie 2020, executorul judecătoresc Alexeenco Olga, prin intermediul avocatului Lazari Constantin, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „încălcare gravă sau sistemică a obligațiilor profesionale stabilite de lege” din lit. b¹) alin. (2) art. 21 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești.

Analizând actele și circumstanțele cauzei, în raport cu cadrul normativ aplicabil obiectului examinării în ordine de apel, Colegiul ajunge la concluzia de a admite cererea și a ridica excepția de neconstituționalitate, din motivele ce urmează.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului

ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Alin. (2) al aceluiași articol statuează că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

La caz, verificând întrunirea condițiilor enumerate mai sus, Colegiul constată că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de reprezentantul uneia din părți, împuternicit în conformitate cu prevederile art. 80 și art. 81 din Codul de procedură civilă; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei în ordine de apel; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din aceste motive, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a transmite sesizarea Curții Constituționale.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de avocatul Lazari Constantin, în interesele intimetei executorul judecătoresc Alexeenco Olga, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „încălcare gravă sau sistemică a obligațiilor profesionale stabilite de lege” din lit. b¹) alin. (2) art. 21 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de avocatul Lazari Constantin, în interesele intimetei executorul judecătoresc Alexeenco Olga.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Maria Guzun

Grigore Dașchevici

Angela Bostan

COPIA CORESPUNDE
CU ORIGINALUL